

корпоративній культурі підприємства; методу кластеризації для визначення кадрового резерву фармацевтичного підприємства для планування кар'єрного росту фахівців.

Оцінювання персоналу на фармацевтичному підприємстві є складним, як в методичному, так і в організаційному плані процесом. Єдиної універсальної методики або стандарту, придатної для вирішення всього комплексу завдань, які ставляться до оцінки персоналу, досі не розроблено. З цієї причини підприємства розробляють власні програми оцінки або користуються типовими методиками і рекомендаціями аналогічних підприємств.

Таким чином, можна зробити висновок, що розробка КСО персоналу на фармацевтичному підприємстві є актуальним питанням і враховуючи структуру фармацевтичного підприємства, чисельність кадрів слід розробляти системи оцінки персоналу відповідно до кожного фармацевтичного підприємства.

## **ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В КОНТЕКСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ**

*Чухно І.А.*

доцент кафедри менеджменту і адміністрування, к.держ.упр.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Одним з механізмів забезпечення соціально-економічного розвитку, сформованим у розвинених країнах світу, є взаємодія між органами державної влади та бізнесом у формі державно-приватного партнерства. Державно-приватне партнерство розглядається як необхідна умова розвитку ефективної ринкової економіки, тому актуальним є вивчення світового досвіду державно-приватного партнерства й можливості застосування його в умовах нашої держави.

Важливим досвідом розвитку державно-приватного партнерства можна вважати співпрацю між публічним і приватним секторами, що здійснюється у

Великобританії. Так, починаючи з 1990-х років, у цій країні було запроваджено понад 900 проектів державно-приватного партнерства. Більшість цих проектів реалізується в сфері соціальної інфраструктури, що відображає пріоритети уряду відносно вирішення проблеми перевантаженості банків (в галузі медицини та освіти, у транспортному секторі, в установах виконання покарань, у сфері обробки відходів, у військовому секторі, в секторі житлово-соціального найму). Більшість цих проектів здійснюється органами місцевої влади. Досвід Великобританії свідчить, що державно-приватне партнерство є результативним у середовищі зі стабільною політикою. Окрім того, державно-приватне партнерство не дуже добре працює на дрібних, незначних проектах, оскільки складність та операційні витрати відносно високі.

Цікавим є досвід державно-приватного партнерства у Франції, в якій існує значна практика державно-приватної взаємодії у сфері інфраструктури, в основному у формі концесій (впроваджується близько 100 крупних проектів). Правова база тут була стабільною і дуже слабкою. Розвиток державно-приватного партнерства в країні був ініційований державою, в результаті чого були прийняті нові форми партнерських контрактів, за якими побудовані медичні заклади, поліцейські дільниці та інші установи. Однією з основних особливостей державно-приватного партнерства у Франції є утримання балансу між державними великими і малими проектами, які впроваджує місцева влада.

Загалом досвід державно-приватного партнерства у країнах з різним рівнем соціально-економічного розвитку (Італія, Франція, Німеччина, Австрія, Бразилія, Мексика) показує, що найбільш активно наразі застосовується така форма державно-приватного партнерства як концесія. Такі проекти партнерства є ефективними в транспортній (автодороги, залізниці, аеропорти, порти, трубопровідний транспорт) і соціальній інфраструктурі (охорона здоров'я, освіта, розвага, туризм), житлово-комунальному господарстві (водопостачання, електропостачання, очищення води, газопостачання й ін.), в інших сферах (в'язниці, оборона, об'єкти військової сфери). Найбільш широко такі проекти

застосовуються в сфері транспортної та соціальної інфраструктури.

Виділяють три форми взаємодії держави і приватного сектора відповідно до проблем щодо узгодження інтересів сторін і дотриманням встановлених правил: 1) традиційна – держава залучає бізнес до спільного вирішення проблем обслуговування потреб суспільства на основі партнерства; 2) інвестиційна – спільне інвестування переважно в інфраструктурні проекти; 3) науково-освітня – нові напрямки розвитку в національному, міжнародному і глобальному масштабах в умовах глобалізації виробництва та інтернаціоналізації капіталу.

Виходячи з міжнародного досвіду державно-приватного партнерства взаємодію держави і бізнесу структурують за трьома напрямками: функціональний – в галузях, які визначають доступ підприємств до факторів виробництва і ринків; галузевий – в окремих галузях на основі змішаних форм власності, укладення галузевих угод; регіонально-муніципальний – щодо розвитку окремих територіальних виробничих сегментів, регіональних ринків праці, територіальної та комунальної інфраструктури та ін.

В європейській практиці існує значна кількість прикладів ефективної взаємодії державного і приватного секторів у процесі реалізації соціально-економічних завдань.

Державно-приватна взаємодія як один з механізмів забезпечення розвитку економіки і суспільства розповсюджується у всіх регіонах світу. Найпоширенішими об'єктами державно-приватного партнерства є: житлово-комунальна сфера; будівництво та утримання автошляхів; енергозбереження; експлуатація будівель бюджетного сектору економіки.

До основних характерних рис механізмів забезпечення державно-приватного партнерства в європейських країнах можна віднести: значний термін, на який створюються і функціонують проекти державно-приватного партнерства; впровадження управління об'єктами приватними партнерами при збереженні державної та комунальної форми власності; відкритість і прозорість

діяльності органів державної та місцевої влади при створенні проектів державно-приватного партнерства та виборі приватних партнерів; розподіл ризиків, зобов'язань та відповідальності в договорі державно-приватного партнерства; залучення приватних фінансово-грошових ресурсів під гарантії органів державної та місцевої влади; забезпечення надання якісних послуг нижчою вартості як показник результативності та ефективності державно-приватного партнерства; захист інтересів та задоволення потреб громади, участь громадських організацій у виборі та контролі за реалізацією проектів державно-приватного партнерства.

Недоліками європейського досвіду впровадження та реалізації проектів державно-приватного партнерства є: часті зміни в плануванні, недостатня ініціатива приватного сектора щодо участі в соціально-економічному розвитку регіону та міста; наявність впливу політичних рішень у застосуванні державно-приватного партнерства; проблеми в правовому забезпеченні та відсутність повноважень у місцевих органів влади щодо оформлення договорів з приватним сектором; тривалі терміни проведення переговорів та підписання угод, результатом чого є висока вартість витрат у проектах.

В цілому можна сказати, що кожна країна використовує свої інструменти сприяння розвитку державно-приватного партнерства. Ефективність і результативність його реалізації передбачає скоординовану діяльність урядів, органів державної і місцевої влади та приватних партнерів.

Загально визнаними пріоритетами використання механізму державно-приватного партнерства для органів місцевого самоврядування є: використання фінансових ресурсів приватних партнерів у процесі реалізації місцевих програм та проектів; скорочення бюджетних витрат на розвиток необхідних об'єктів та реконструкцію інфраструктури; впровадження прогресивних технологій. Основною перевагою використання державно-приватного партнерства для приватного сектора є можливість інвестувати у соціально-економічні проекти розвитку регіону, населеного пункту та брати в них участь.

Впровадження державно-приватного партнерства в Україні знаходиться на початковій стадії становлення. Взаємодія влади і бізнесу на сучасному етапі значно ускладнена через недостатню розробку законодавчої бази, яка легітимізує державно-приватне партнерство, непослідовність і безвідповідальність державних структур, нестачу фінансових стимулів для приватного партнера брати участь у проекті. На сьогодні існує багато проблем, що перешкоджають розвитку державно-приватного партнерства у Україні, зокрема: відсутність досвідчених кадрів в цій сфері; відсутність привабливих для банківської сфери проектів; неготовність приватного сектору; неготовність органів влади до справді партнерських відносин і реалізації проектів державно-приватного партнерства; недосконалість законодавства; неготовність приватного сектора інвестувати в довгострокові проекти й ін.

Обґрунтоване використання європейського досвіду ефективної державно-приватної взаємодії з урахуванням особливостей нашої країни сприятиме застосуванню механізмів, ідеології та принципів державно-приватного партнерства на регіональному та місцевому рівнях.

## **ПЕРСПЕКТИВИ ФАРМАКОЕКОНОМІЧНОЇ ОЦІНКИ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ РОЗРОБКИ ТА ПРИЙНЯТТЯ ОБГРУНТОВАНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**

*Яковлева О. С.*

асистент кафедри клінічної фармації, фармакотерапії і УЕФ ФПО

напрям підготовки «Організація і економіка фармації»

факультет післядипломної освіти

Запорізький державний медичний університет, Запоріжжя

Реформування систем охорони здоров'я кожної країни з метою раціонального використання обмежених ресурсів потребує застосування нових підходів та впровадження сучасних методик оцінки лікарських засобів (ЛЗ). У